

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson  
Härad: V. Göinge Adress: Gårdby  
Socken: Röke Berättat av Johanna Kjerstensson.  
Uppteckningsår: 1938 Född år - 62 i Röke sn

Uppteckningen rör

Skilda folkminnen

Skriv endast på denna sida!

12 sid.

ACC. N:R. 5658

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson  
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby  
 Socken: Röke Berättat av: Johanna Kjerstensson  
 Uppteckningsår: 1938 Född år ~62 i Röke sn

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Innehållsförteckning.

|                                     | sid. |
|-------------------------------------|------|
| Meddel:s personalia                 | 1    |
| Tredje torsdagen i Tor              | 2    |
| De första baptisterna på orten      | 3    |
| Bröd (bakning)                      | 6    |
| Bröd (grovt bröd, fint bröd)        | 7    |
| Bröd (kavring)                      | 8    |
| Julbröd (räcka till Fruedagen m.m.) | 9    |
| Hö hösten (dagordning m.m.)         | 10   |
| Hö hösten (arbete och måltider)     | 11   |

ACC. N:R. 5658

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson  
Härad: Västra Göinge Adress: Gärdby  
Socken: Röke Berättat av: Johanna Kjerstensson  
Uppteckningsår: 1938 Född år 1862 i Röke sn

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

1

Meddel.: e personalia.

Modern f. i Torjöö i Torup sn. Född antagl. 1814. dog 1866, när meddel. var helt liten. Fadern var från Kådarp, Röke sn. Född antagl. 1815 ö död 1877. Fad. hette Kjersten Svensson, farfad. hette Sven Kjerstensson. "Jag vet många äldre här som har hetat Kjersten, men ngn ung vet jag inte." Modern hette Pernilla Petersdotter. Fadern hade hushållenskor efter hustruns död. Barnen var 6 till antalet, men tre dogo små ö nu är det blott Johanna ö en bror till henne, som hette Olander (som föi namn), som lever. - Modern baptist. Hushållenskor hos fadern voro även baptister. Detta gör att meddel. har mist mycket av sin ankyndning till all övesto.

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R. 5658

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson  
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby  
 Socken: Röke Berättat av: Johanna Kjervsten ssn  
 Uppteckningsår: 1938 Född år -62 i Röke sn

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

2

Tredje torsdagen i Tor.

"Tredje torsdagen i Tor" (d.v.s. 3-e torsd. i mars), då skulle man lägga sig i dageljus, men de gjorde det ierst inte. Och gjorde vi å smussonne inte i mitt hem i min barndom.

ACC. N:R. 5658

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson  
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby  
Socken: Röke Berättat av: Johanna Kjerstensson  
Uppteckningsår: 1938 Född år -62 i Röke sn

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

3

De första baptisterna på orten. 1-3

Meddel. minns inte sin mor. Hon dog när meddel. var fyra år 1866. Hon var baptist, och meddel. uppförades även i denna lära. När modern var död, tog nämligen fadern hushållenskor som voro baptister.

Modern var född i Forshö i Forupa socken. En gammal kvinna här talade om lite om den tiden, då mor hade blivit omvänd, för denna kvinnan var också med på mötena. Folket var så fiendligt mot baptisterna då. Senare då det var möten i Strandbøke i Forup, så kom folket dit o sköto för att slå till ordet. Prästerna uppmanade dem till dylikt. I Strandbøke var det en bonde, som hette Lars o hans kvinna som voro

ACC. N:R. 5658

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson  
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby  
Socken: Röke Berättat av: Johanna Kjerstensson  
Uppteckningsår: 1938 Född år -62 i Röke sn

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

4

2.  
med de första baptisterna här på orten. Lars i  
Ibrand böke blev kallad ner till biskopen i Lund.  
Det var biskop Tomander. Man sade att han skul-  
le vara mera fri av sig än många andra prä-  
ster, på att det hände, när han så att när det  
var några ibland som var nere hos honom, då  
bjöd han dem att äta middag med sig o  
sade till dem "Res bara hem igen o frukta  
Gud."

Man talade om att när jag var liten så  
hade det varit ett möte hos väb, när man tog  
predikanten. De hade honom väl inför myndig-  
heterna kan jag tro. En annan gång, då de

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

5658

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson  
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby  
Socken: Röke Berättat av: Johanna Kjerstensson  
Uppteckningsår: 1938 Född år -62 i Röke sn

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

5

3  
skulle göra på samma sätt vid ett annat möte  
hos värd, då stände sig karlarna i dörren - för  
för han var ju en baslant karl o det var där  
andra okra som voro ~, så att den gängen  
kunde de inte komma in. Här var en präst i  
socknen här då. Vi sade om honom att han ville  
leva o dö på Persa tro. Han hade själv sagt så.  
prästen. Per. var en dräng i prästgårdens, som  
han satte en sådan stor tiutro till i analliga  
ting.

ACC. N:R. 5658

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson  
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby  
Socken: Röke Berättat av: Johanna Kjersén  
Uppteckningsår: 1938 Född år -62 i Röke sn

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

6

Bröd.

"Pösl bröd" bakades av hemmasiktad (halvsiktad) råg-  
mjöl. Vi visste inte om att blanda upp det då.

Man satte till degen i varmt vatten. Skulle stå  
hillsatt i 5-6 timmar. Man hade surdeg eller gär till  
denna såväl som till alla andra sorters bröd. Vi  
visste inte om jäst då. - Surdeg fick man, då man  
bakade. Då tog man en stycke deg o gömde till  
man bakade nästa gång. - Gär fick man när  
man byggde; då fick man gär. Det gjönk till  
bollen i karlet som man haft druckit i.



ACC. N:R. 5658

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson  
 Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby  
 Socken: Röke Berättat av: Johanna Kjerstensson  
 Uppteckningsår: 1938 Född år -62 i Röke sn

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

7

### Bröd.

Till o. k. surrost bröd tog man florsiktad l. lill grov-  
 re rågmjöl. Det stod i deg mycket länge. Det stod i  
 deg i en ö en halv dag - en dag ö en par nätter!

"Grov bröd" - av sammalat grovt rågmjöl-  
 stod i deg över natten.

"Fint bröd" fink vi inte låta stå i deg mer än  
 en par timmar.

För länge tillbaka tog man päror i brödet;  
 sådant hörde jag de gamla tala om. Man tog rev av  
 rå potatis ö blandade i brödet.

Man hade grovt bröd ö halvfint som vardags-  
 bröd i medel: o hem.

ACC. N:R. 5658

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson  
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby  
Socken: Röke Berättat av: Johanna Kjerstenson  
Uppteckningsår: 1938 Född år -62 i Röke sn

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

8

Bröd (kavring).

Man hade en deg som man trillade på där en del blev ett långt stycke, vilket man sedan stände på ena på på bakkor, ö skar av skivor på nästan ett par summa tjocklek av denna deg. De översta blev ju inte så stora, de nedre blev vidare, för degen sjönk ihop ö blev vidare i bollen. Man skar av Kavringarna med "ett strek" (d. v. s. en snöre), ty med en kniv hade det inte gån att skära. Banades av såväl grov som halofin deg; vi hade vilket som helst. Man tog sedan en par tre stycken av dem ~ de var vida som ett kuffel ~ ö satte på gressen ö satte in dem i ugnen. Dessa bröd kallades Kavringar. De bakades i synnerhet vid jul.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5658

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson  
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby  
Socken: Röke Berättat av: Johanna Kjersteneson  
Uppteckningsår: 1938 Född år -62 i Röke sn

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

9

Julbröd.

Man skulle baka så mycket vid jul, så det räckte till  
Fredagen. Om det då var något kvar av det, så skulle  
man ge oxarna det. De skulle väl ha det, när de  
skulle börja växa. Där skulle bakas karringar,  
grovbröd, sött bröd o fint bröd, o surkött skulle där  
ju hälet vara med. Det skulle baka vid jul. På  
det sättet skulle man inte annars än vid jul

ACC. N:R. 5658

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson  
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby  
Socken: Röke Berättat av: Johanna Kjerstensson  
Uppteckningsår: 1938 Född år -62 i Röke sn

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

10

Höhösten

Vi skulle börja hösta d. 12 juli. Det var inte annat än naturligt hö. Om det sen var f. ex. 4 karlar som slog, så var man 3 kvinnor att rätta. Vi rätade i drog ihop det i bredor. Det kunde hända, att det stod vatten på ångarna. Då hade vi en bär att lägga det på o drog de s. till "bredrummet". När vi skulle upp o hösta så var vi uppe med solen. Då f. ex. när meddel. var. Vid middagen vilade man middag i en timme, o vi vilade någon halv timme vid dagvård. Det är nog bortåt en 40 år sedan det blev brukligt att man kunde ligga till halv sex eller sju. Innan var vi uppe tidigare, vid kl. 4 f. ex. Höhösten varade i omkr. en 5 veckor på sommaren.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5658

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson  
Härad: Västra Göinge Adress: Gårdby  
Socken: Röke Berättat av: Johanna Kjerstensson  
Uppteckningsår: 1938 Född år -62; Röke sn

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

11

Hösthösten (arbete o måltider).

Frukost under hösthösten, vid ungef. 4 tiden. Vi hade smör, ost o lingon, som vi blandade i mjölk o dyligt. Kruksbärsgröt användes även. Dagvard vid 8-tiden. Man åt kål l. ärtor l. dyl. - kanske stekta päror med någon gång liss dagvard. Middag, vid 12. Man skulade horn. De hade dem liss kvarnarna o fingo dem skulade. Det blev stora gryn. De koktes i 3 timmar. Sådan korngrönsgröt användes mycket ofta som middagsmat under hösten. Vid ungef. 1/2 4 hade vi måltid. Den var som frukost med råttorna. Smör salt bröd o kanske isläd silt. Tex. o. k. Kullasilt. Vi hade kaffe vid frukost men inte alltid vid måltid. Vi åt kvämsmat (ofta kokta potatis) när solen gick ner l. lite efter.

Skriv endast på denna sida!